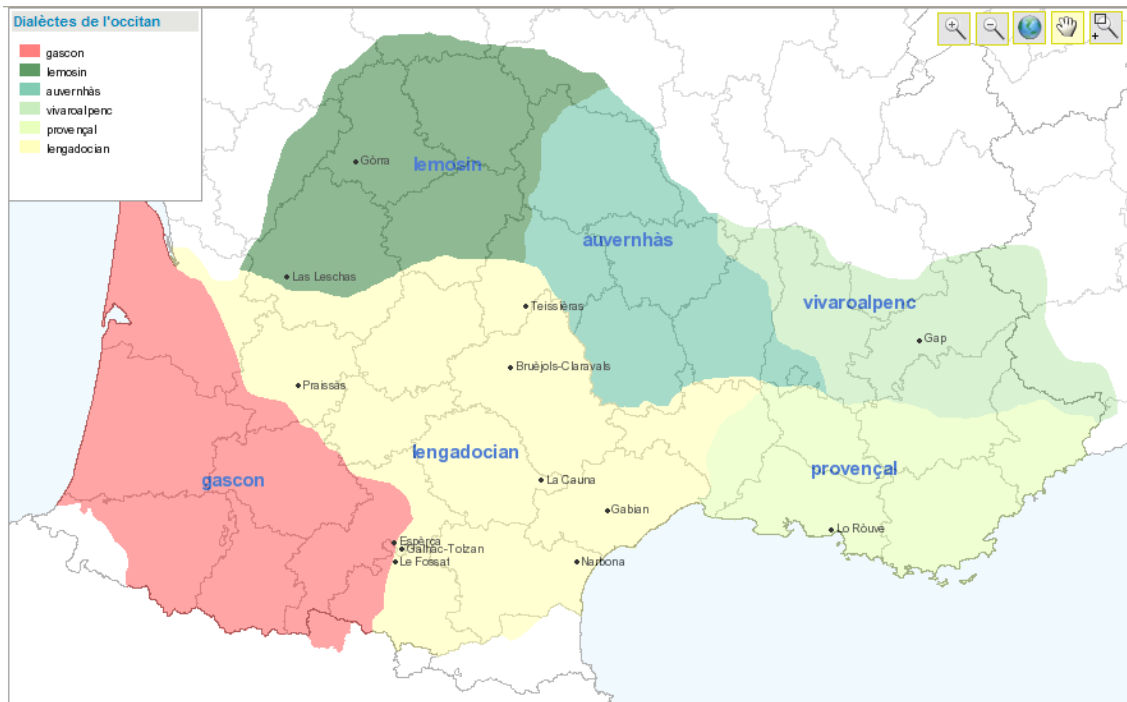

Pel que fa a l'*Atlas interactiu de l'entonació de l'occità*, una de les tasques que s'han realitzat ha estat la creació del suport físic de l'atles: la interfície del lloc web, que ja està finalitzada i visible en línia a l'adreça següent: <http://prosodia.uab.cat/atlasintonacion/>. En aquest lloc web, s'hi poden trobar una presentació general del projecte i dels seus objectius, la relació dels components dels equips de treball que s'encarreguen del projecte, una explicació detallada de la metodologia emprada, recursos sobre prosòdia, i un mapa interactiu del domini de la llengua occitana a partir del qual fent clic damunt d'una població es podrà accedir a les dades analitzades. A terme, també s'hi podrà veure un document explicatiu del sistema Oc-ToBI de transcripció de l'entonació de l'occità. També s'ha procedit a la recollida de les dades i a la seva posterior anàlisi. Ja s'han efectuat enquestes en vuit poblacions occitanes i s'ha començat la presa de contactes per fer-ho en d'altres localitats. Per al dialecte llenguadocià, les poblacions enquestades fins ara són cinc: Bruèjols-Claravals / Bruéjols-Clairvaux (Departament de l'Avairon / Aveyron), Gabian (Departament de l'Erau / Hérault), Le Fossat (Departament de l'Arièja / Ariège), Galhac Tolzan / Gaillac Toulza (Departament de la Nauta Garona / Haute Garonne), Praissàs / Prayssas (Departament d'Òlt e Garona / Lot-et-Garonne). Per al dialecte llemosí, en són dues: Las Leschas / Les Lèches (Departament de la Dordonha / Dordogne) i Gòrra / Gorre (Departament de la Nauta Vinhana / Haute Vienne). Per al gascó, n'hi ha una: Espèrça / Esperce (Departament de la Nauta Garona / Haute Garonne). S'ha realitzat l'anàlisi de les dades de quatre enquestes i s'estan començant a integrar al web. Les primeres dues localitats, Las Leschas i Bruèjols-Claravals ja hi són accessibles. El processament dels enregistraments de dues altres poblacions ja està força avançat i s'està treballant en la seva col·locació a la xarxa.

Calquem que en un any o dos de temps haurem acabat el procés d'incorporació de tots els materials del català i de l'occità a la xarxa. Finalment, és important fer notar que aquest projecte s'inscriu en un programa d'abast romànic que pretén proposar un sistema d'etiquetatge prosòdic ToBI (<http://www.ling.ohio-state.edu/~tobi/>) per a aquestes dues llengües romàniques. El treball científic de la xarxa es basarà en l'anàlisi lingüística dels materials recollits, que es realitzarà paral·lelament a la recollida de dades. Hem de tenir en compte que el treball de descripció lingüística de la prosòdia del català i de l'occità no és gaire ampli i està basat gairebé íntegrament en les varietats referencials (català central i llenguadocià respectivament).

2. Objectius i descripció del projecte

El nostre objectiu principal és continuar treballant amb la xarxa euroregional de cooperació científica i universitària per a l'estudi de la lingüística de dues de les llengües que es troben en les nostres regions, el català i l'occità. El treball de la xarxa es continuarà fent mitjançant la realització d'un projecte concret de cooperació que ja fa temps que s'ha iniciat, i és el desenvolupament d'un lloc web dedicat a l'exposició audiovisual de materials lingüístics del català i l'occità. L'activitat concreta que es durà a terme serà la finalització d'un lloc web sobre la prosòdia de diferents varietats del català i l'occità, a partir de les àrees geogràfiques representades a l'*Atles interactiu* (<http://seneca.uab.es/atlesentonacio/>, <http://prosodia.uab.cat/atlasintonacion/>). L'objectiu principal d'aquest lloc web serà posar a l'abast d'estudiants i de la comunitat científica materials en àudio i en vídeo per a l'estudi de la prosòdia del català i de l'occità. Com és sabut, la prosòdia i l'entonació han estat de les àrees més menystingudes de la lingüística catalana i occitana, i continuen essent els aspectes menys explorats de les nostres llengües. Aquest projecte pretén omplir en part aquest buit descriptiu i aportar materials complets en àudio i vídeo dels materials lingüístics sonors en les dues llengües.

Els 'productes' resultants de la col·laboració dels investigadors de la xarxa de cooperació seran dos llocs web relacionats, l'*Atles interactiu de l'entonació del català* i l'*Atles interactiu de l'entonació de l'occità*, on hi figuren els materials descriptius i audiovisuals per a l'estudi de la prosòdia del català i de l'occità. A través dels mapes dels dominis lingüístics català i occità, l'usuari pot accedir de forma simple als diferents materials en àudio i vídeo. L'accés lliure a aquests materials lingüístics és útil no només per a l'estudi i la recerca, sinó també per a la docència d'aquestes llengües. Per una banda permet que els estudiants treballin des de casa, o des d'un espai de tutorització, i que els professors l'utilitzin fàcilment des d'una aula presencial, o en espais tutoritzats. Estem segurs que la facilitat d'accés d'aquests materials a través d'un espai públic a Internet garanteix la seva difusió i utilització.

Descripció del lloc web

Aquests dos llocs web s'organitzen mitjançant un mapa del domini lingüístic del català i occità de tipus interactiu (vg. els webs i mapes de referència més amunt). Aquest contenen una sèrie de mapes de les diferents zones dialectals del domini lingüístic de les dues llengües que els usuaris poden seleccionar. Cadascuna de les zones dialectals conté els enllaços a les localitats enquestades. Fent clic sobre cadascuna de les localitats, s'accedeix a un menú que permetrà que l'usuari accedeixi a diferents materials interactius, organitzats descriptivament. Per a cadascuna de les localitats enquestades, hi ha un enllaç a dos fragments de parla espontània (entrevista i *map task*) i a les frases d'una enquesta d'entonació. Dins de l'apartat de l'enquesta, hi ha enllaços a diferents corbes d'entonació (interrogativa absoluta, interrogativa parcial, interrogativa imperativa), seguint de prop la categorització descriptiva establerta al capítol sobre "Entonació" a la *Gramàtica del català contemporani* (Prieto, P. 2002). Finalment, cada exemple d'entonació inclou l'arxiu de so, la corba de freqüència fonamental, i la transcripció fonètica. Els exemples van acompanyats de la descripció de la significació del contorn entonatiu. Alhora, al lloc web, s'hi troben tots els exemples d'entonació per a cadascuna de les localitats enquestades, mitjançant un motor de cerca.

Possibles usuaris

Volem que el lloc web resultant sigui alhora una eina important tant per a la docència com per a la recerca. Per començar, aquesta eina pot ser ben útil per als estudiants i els professors de llengua catalana, i de llengua occitana que vulguin tenir accés a exemples de parla de diferents varietats dialectals. Una primera utilitat d'aquesta eina és la seva utilització a les classes presencials. El professor pot navegar per l'*Atles* i fer escoltar i "veure" els diferents tipus d'entonació que es troben en diferents dialectes, mostrar les seves corbes d'entonació, etc. També, si es tracta d'una classe de dialectologia general, el professor pot utilitzar els vídeos de parla espontània on es poden apreciar les característiques principals dels dialectes catalans i occitans.

Per altra banda, aquesta eina en format web té l'avantatge que pot ser utilitzat pels estudiants de forma autònoma. Els estudiants podran accedir al lloc web, sentir els exemples, observar els patrons i fer els exercicis d'etiquetatge prosòdic. Els materials són molt útils per a l'aprenentatge de l'entonació d'aquestes llengües. A la llarga, aquest web també volem que contingui una part d'exercicis interactius per a l'autoaprenentatge i l'estudi de la prosòdia del català, i de l'occità, que inclouran, per exemple: a)

exercicis d'etiquetatge prosòdic de diferents contorns entonatus; b) exercicis de distinció fonològica i prosòdica entre contorns entonatus; c) exercicis on es puguin sentir contorns per a exercitar conceptes relacionats amb l'estudi de la prosòdia.

Així doncs, el projecte podrà finalitzar un atlas interactiu que té els següents objectius formatius:

1. Facilitar l'accés senzill i versàtil a materials en vídeo de conversa espontània de diferents dialectes catalans;
2. Facilitar l'accés a materials en àudio i en vídeo de diferents entonacions en la diversitat de dialectes;
3. Facilitar l'accés a exercicis interactius sobre la prosòdia dels diferents dialectes, tant de conceptes bàsics com de reforç

Pel que fa a les habilitats de l'estudiant que es pretenen millorar, són les següents:

1. El coneixement de l'alumne dels conceptes bàsics i de reforç de l'entonació dialectal.
2. La comprensió de les diferències dialectals bàsiques de la llengua catalana i la llengua occitana a través de l'accés a materials de parla i exercicis interactius on es facin servir mostres de parla.
3. L'adquisició per part de l'alumne de coneixements de transcripció prosòdica mitjançant l'accés a diferents entonacions que podrà escoltar, "veure" i etiquetar.

Igualment, aquesta eina pot ser ben útil als investigadors de la prosòdia, atès que els permet de parar atenció a la varietat prosòdica que mostren el català i l'occità, i als trets distintius d'entonació que caracteritzen aquestes varietats. Un dels objectius centrals d'aquest projecte és iniciar la 'internacionalització' de l'estudi de la prosòdia del català. El projecte pretén iniciar l'aplicació del model autosegmental (i concretament el sistema de transcripció ToBI) a l'estudi de l'entonació dels dialectes catalans i occitans. Actualment, el sistema autosegmental ToBI és l'estàndard de transcripció entonativa internacional. En una segona part d'aquest projecte, pretenem donar les eines per a poder transcriure l'entonació d'aquests dialectes emprant ToBI, és a dir, proposar les unitats tonals necessàries per a descriure la variació entonativa que presenten aquests dialectes. Aquest estudi és un primer pas per a aconseguir que el català i l'occità siguin de les primeres llengües romàniques que comptin amb un sistema ToBI de transcripció de l'entonació (actualment, el ToBI per a l'italià i el castellà estan en vies de desenvolupament; vg. <http://www.ling.ohio-state.edu/~tobi/>).

3. Entitats i investigadors vinculats a la xarxa

Les universitats i centres d'estudi implicats en aquesta xarxa de cooperació són els següents, agrupats per territoris:

CATALUNYA:

- Dept. de Filologia Catalana, Universitat Autònoma de Barcelona
- Arxiu Occità-Institut d'Estudis Medievals, Universitat Autònoma de Barcelona

ILLES BALEARS:

- Dept. de Filologia Catalana, Universitat de les Illes Balears
- Institut Menorquí d'Estudis

LLENGUADOC-ROSSELLÓ:

- Institut Franco-Català Transfronterer, Departament de Català, Universitat de Perpinyà

MIGDIA-PIRINEUS:

- Université de Toulouse II-Le Mirail, Equipe de Recherche en Syntaxe et en Sémantique (ERSS)
- Institut d'Estudis Occitans

Els investigadors vinculats a la xarxa i que pertanyen a cadascun d'aquests centres són els següents:

CATALUNYA:

- Universitat Autònoma de Barcelona:

Nom	Pilar Prieto Vives		
Centre	Dept. Filologia Catalana, Universitat Autònoma de Barcelona		
Adreça	Universitat Autònoma de Barcelona Edifici B - Campus UAB 08193 Bellaterra Barcelona, Catalunya (Spain)		
Categoria	Investigador ICREA i professor associat		
Telèfon	+34 93 225 48 99	FAX	+34 93 581 27 82
E-Mail	Pilar.prieto@uab.cat		

Nom	Maria del Mar Vanrell Bosch		
Centre	Dept. Filologia Catalana, Universitat Autònoma de Barcelona		
Adreça	Universitat Autònoma de Barcelona Edifici B - Campus UAB 08193 Bellaterra Barcelona, Catalunya (Spain)		
Categoria	becari FI		
Telèfon	+34 93 581 32 74	FAX	+34 93 581 27 82
E-Mail	MariadelMar.Vanrell@uab.cat		

Nom	Rafèu Sichel Bazin		
Centre	Arxiu Occità		
Adreça	Universitat Autònoma de Barcelona Edifici B - Campus UAB 08193 Bellaterra Barcelona, Catalunya (Spain)		
Categoria	becari		
Telèfon	+34 93 581 33 30	FAX	+34 93 581 31 14
E-Mail	arxiu.occita@uab.cat		

Nom	Antoni Rossell Mayo		
Centre	Arxiu Occità		
Adreça	Universitat Autònoma de Barcelona Edifici B - Campus UAB 08193 Bellaterra Barcelona, Catalunya (Spain)		
Categoria	director		
Telèfon	+34 93 581 33 30	FAX	+34 93 581 31 14
E-Mail	arxiu.occita@uab.cat		

ILLES BALEARS:

Nom	Jaume Corbera Pou		
Centre	Dept. Filologia Catalana, Universitat de les Illes Balears		
Adreça	Cra. de Valldemossa, km 7.5 07122 Palma (Illes Balears)		
Categoria	professor titular d'universitat		
Telèfon	+34 971 17 33 18	FAX	+34 971 17 34 73
E-Mail	Jaume.Corbera@uib.cat		

Nom	Ignasi Mascaró		
Centre	Centre Menorquí d'Estudis		
Adreça	Camí des Castell, 28 07702 Maó (Illes Balears)		
Categoria	Membre de la secció de lingüística		
Telèfon	+34 971 482 21 00	FAX	+34 971 35 16 42
E-Mail	imascaro@teleline.es		

LLENGUADOC-ROSSELLÓ :

Nom	Joan Peytavi Deixona		
Centre	Institut Franco-Català Transfronterer, Departament de Català, Universitat de Perpinyà		
Adreça	Institut Franco-Català Transfronterer Universitat de Perpinyà, Camí de la Passió Vella F-66860 Perpinyà Cedex		
Categoria	professor titular d'universitat		
Telèfon	+33 (0)468 66 22 10	FAX	+33 (0)468 50 25 85
E-Mail	peytavi@univ-perp.fr		

MIGDIA-PIRINEUS:

Nom	Patrici Pojada		
Centre	Institut d'Estudis Occitans (secció d'Arièja)		
Adreça	93 car. Major (G. Peri) F-09100 Pàmias Occitània, Estat francès		
Categoria	professor titular d'universitat		
Telèfon	+33 (0)561 69 60 96	FAX	
E-Mail	Ma.brun-pamias@wanadoo.fr		

Nom	Patrick Sauzet		
Centre	Université de Toulouse II-Le Mirail Équipe de recherche en syntaxe et sémantique (UMR 5610)		
Adreça	5, allées Antonio Machado F-31-058 Toulouse Cedex 9 Estat francès		
Categoria	professor titular d'universitat		
Telèfon	+33 (0)6 15 89 42 07	FAX	+33 (0)561 50 46 77
E-Mail	Patrick.sauzet@wanadoo.fr		

És important remarcar que els membres de la xarxa de les Illes Balears (Jaume Corbera, Ignasi Mascaró) ja fa temps que col·laboren amb alguns investigadors membres de la xarxa de la UAB (Pilar Prieto, Maria del Mar Vanrell) i que junts estan desenvolupant l'*Atles interactiu* mencionat (<http://seneca.uab.es/atlesentonacio>). Pel que fa als membres de xarxa de cooperació Euroregió ja fa temps que treballen conjuntament en l'Atles i en l'estudi lingüístic del català i de l'occità. Tots tenen experiència en el desenvolupament de corpus i materials per a l'estudi lingüístic. Per exemple: Joan Peytaví ha dedicat la seva activitat investigadora als estudis sobre la família, la demografia històrica, la toponímia i l'antroponímia, l'edició filològica de textos, la dialectologia i la sociolingüística. A més, és membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans des de l'any 2005. Pel que fa a Patrici Pojada, és un historiador conegut pels seus treballs sobre la història de les societats pirinenques, però també és un lingüista especialista en la llengua occitana, autor, juntament amb Claudi Balaguer, del *Diccionari català-occità/occitan-catalan*. Patrick Sauzet ha estat el director del projecte de creació dels atles lingüístics de Gascunya i Llenguadoc, i ha dedicat la seva activitat investigadora a la fonologia i la morfologia occitanes dins d'un marc generativista, tot i que també ha treballat en la sintaxi, lexicologia i sociolingüística occitanes. Finalment, els membres de l'Arxiu Occità de la UAB s'han dedicat a la recollida de dades bibliogràfiques i documentació sobre la llengua occitana i a la confecció de material didàctic per a l'aprenentatge de l'occità.

4. Mètode de presa de decisió de la xarxa

Encara que l'organisme coordinador sigui la UAB, el mètode de presa de decisió serà sempre consensuat entre tots els membres de la xarxa, de manera que totes les decisions siguin acceptades per tots els participants. Per això és important fer una reunió conjunta de coordinació, tal i com es va fer enguany a Perpinyà. D'aquesta manera es podran consensuar qüestions metodològiques. Els coordinadors de la xarxa en les diferents seus són els següents:

- Pilar Prieto – Maria del Mar Vanrell (Universitat Autònoma de Barcelona)
- Jaume Corbera – Ignasi Mascaró (Universitat de les Illes Balears i Centre Menorquí d'Estudis)
- Joan Peytaví (Universitat de Perpinyà)
- Antoni Rossell – Rafèu Sichel (Arxiu Occità - Institut d'Estudis Medievals)
- Patrici Pojada (Institut d'Estudis Occitans)
- Patrick Sauzet (Université de Toulouse II-Le Mirail, ERSS)

Un cop feta aquesta primera reunió de coordinadors, es faran reunions itinerants de diferents membres de la xarxa en diferents moments del desenvolupament del projecte.

5. Pla de treball

El projecte es desenvoluparà en tres fases que es desenvoluparan de forma paral·lela:

- Fase 1. Una fase important del projecte consistirà a acabar la **recollida de materials** lingüístics. Aquesta es durà a terme en cadascuna de les seues participants en la xarxa, on cada membre de la xarxa es farà responsable de la recollida de dades, amb l'ajut del becari corresponent, en la seua zona geogràfica. La recollida de dades tindrà en compte les següents àrees dialectals del domini:
 - CATALÀ
 - Alguerès (grup Universitat Illes Balears i Centre Menorquí d'Estudis)
 - Rossellonès (grup Universitat de Perpinyà)
 - Català central, valencià i nord-occidental (grup Universitat Autònoma de Barcelona)
 - OCCITÀ
 - Occità (grup Universitat Tolosa, Institut d'Estudis Occitans i Arxiu Occità)

La presència d'un becari especialitzat en cadascuna de les àrees dialectals (2 pel català i 2 per a l'occità) és necessària, tant per a poder dur a terme les enquestes i entrevistes com per a la posterior preparació i classificació del material obtingut.

Pel que fa a les tasques de recollida de dades, una de les parts importants serà finalitzar les enquestes a les diferents zones dialectals, que recolliran els materials bàsics per a la seua incorporació al lloc web. Igualment, és important acabar els enregistraments en vídeo d'entrevistes amb informants de les diferents varietats que tinguin aquesta varietat com a primera llengua. Val la pena esmentar que cadascun dels grups té accés a aparells d'enregistrament d'àudio i de vídeo de qualitat professional (micròfons, enregistradors digitals de veu i de vídeo), atès que el grup forma part dels Laboratoris de Fonètica de cadascuna de les universitats.

Està previst que l'acabament de la fase de recollida de dades duri entre 6 i 9 mesos.

Fase 2. La segona fase del projecte consistirà a fer la **transferència dels materials a la xarxa**. Cadascun dels grups (amb els seus becaris) durà a terme les enquestes de la seua zona dialectal i farà la transcripció ortogràfica dels materials que cal transferir a la xarxa. Els becaris establerts a la UAB, a més de dur a terme les enquestes i la classificació del material del català central, també realitzaran la tasca de transferència a la xarxa i descripció de tots els materials dels diferents dialectes..

Fase 3. La tercera fase del projecte consistirà en l'**explotació d'aquests materials** tant per a la **docència** com per a la **recerca**. Pel que fa a la docència, en aquesta fase es dissenyaran els exercicis interactius sobre la base dels materials prosòdics. Pel que fa a la recerca, el projecte s'inscriu en un programa d'abast internacional que pretén proposar un sistema d'etiquetatge prosòdic internacional ToBI per a diferents llengües romàniques. Es preveu la participació dels membres del grup com a mínim en els següents fòrums de recerca:

- "Congrés de l'Associació Internacional d'Estudis Occitans (AIEO) a finals d'agost a Aquisgrà (Alemanya)
<http://www.oc2008.aieo.org/>
- "Tone and Intonation in Europe, TIE3"
<http://www.fl.ul.pt/LaboratorioFonetica/TIE3/index.htm/>
- "Transcription of Tone and Intonation in the Iberian languages, PaPI 2009"
<http://www2.ilch.uminho.pt/eventos/PaPI2007/workshops.htm>

Finalment, és important mencionar el fet que aquest és un projecte de xarxa euroregional en què hi han participat activament diverses universitats del domini lingüístic català i occità: la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), la Universitat de les Illes Balears (UIB) i la Universitat de Perpinyà (UP); un centre universitari del domini lingüístic occità: la Universitat de Tolosa II – Lo Miralh (UTM), i l'Institut d'Estudis Occitans (IEO). En l'anterior edició, la distància entre els diferents membres de la xarxa va implicar la necessitat de dur a terme una reunió general per tal de planificar el treball a realitzar i parlar de l'estat actual i les perspectives de futur del projecte. En aquesta edició, també preveiem una reunió general de la xarxa. Finalment, el darrer acte del projecte consistirà a programar una jornada itinerant de presentació de l'*Atlas interactiu*.

En resum, les activitats següents seran dutes a terme pels membres de la xarxa i per quatre becaris del projecte (un en cadascun dels territoris que comprèn la xarxa):

- Recollida de dades (activitat en cada seu amb l'ajut dels becaris)
- Muntatge del lloc web i incorporació dels materials lingüístics que s'hauran recollit.
- Anàlisi dels materials lingüístics i desenvolupament del Cat-ToBI i l'Oc-ToBI.
- Reunió general de la xarxa
- Participació en congressos i seminaris de recerca
- Jornada itinerant de presentació de l'*Atlas interactiu*.

6. Calendari

Pel que fa a l'*Atlas* occità, aquest any 2008, és previst continuar amb l'anàlisi de les dades ja recollides i la seva col·locació al web de l'*Atlas*. D'aquesta feina se n'encarreguen els dos becaris de la Universitat Autònoma de Barcelona, que posaran en xarxa periòdicament les dades de noves poblacions, amb un ritme aproximat d'una població cada mes. D'altra banda caldrà continuar amb la recollida de dades, efectuant més enquestes de terreny. Es vol obtenir aviat una xarxa de poblacions que cobreixi tot el domini occità per poder visualitzar globalment la diversitat dialectal de tota la llengua, i anar-la estrenyent progressivament. Les enquestes d'aquest any es realitzaran en quatre etapes:

- Primerament un viatge permetrà d'obtenir dades de cinc poblacions, dues per al dialecte provençal i tres per al vivaroalpenc. És previst per al final del mes d'abril.
 - En un altre viatge s'efectuaran enquestes en sis poblacions del domini gascó, a final del mes de juny.
 - Encara un altre viatge està previst al Massís Central durant el mes d'octubre, en què es realitzaran sis enquestes: dues en domini arvernès, una en domini llemosí, una en domini vivaroalpenc i dues en domini llenguadocià.
 - Finalment, la contractació d'una altra persona de la Universitat de Tolosa II – Lo Miralh permetrà efectuar una enquesta més en domini provençal i quatre més per al dialecte llenguadocià.
- Finalment, es presentaran els resultats de l'*Atlas* i el sistema Oc-ToBI de transcripció de la prosòdia de l'occità al Congrés de l'Associació Internacional d'Estudis Occitans a finals d'agost a Aquisgrà (Alemanya): <http://www.oc2008.aieo.org/>.

Pel que fa a l'*Atlas* català, aquest any 2008 és previst continuar amb la recollida de dades a l'Alguer, el Rosselló i el País Valencià. Per exemple, les localitats que s'enregistraran en el País Valencià seran les següents, aproximadament 4 per província: Elx, Dénia, la Nucia i Alcoi (Alacant); Guadassuar, Xàtiva, Picassent i Sagunt (València); i Almassora, Albocàsser, Benicarló i Morella (Castelló). Al Rosselló es duran a terme enquestes en les següents poblacions: Saorra, Arles, Forques, Òpol, els Angles. La tasca més important d'enguany serà el processament de les dades de totes aquestes poblacions, amb poblacions del nord-occidental i l'Alguer, per tal d'incorporar-les al web.